

Obeti tržišča Sovjetske zveze

Letos so se naši poslovni partnerji iz Sovjetske zveze odločili za izbor kolekcije mesec dni prej kot je to običajno. Vse ostalo je potekalo po že ustaljenem načinu brez bistvenih sprememb. Opozoriti je bilo le to, da so odgovorni ljudje za izbor iz leta v leto zahtevnejši. Poznajo modo zahodne Evrope, še bolj pa poznajo zahteve svojega tržišča, ki se iz leta v leto spreminja in postaja zahtevnejše. Ponudba na tržišču obutve je vedno širša, vse pogostejše je v prodaji avstrijska, nemška, francoska in finska obutev in le tu je še videti vrste, čakajoče na moderno in kakovostno obutev, ki vsaj za razred odstopa od povprečne jugoslovanske obutve, po ceni pa je za razred cenejša. Ni se treba torej čuditi, da potrošnik rajši čaka uro ali dve v vrsti, kot da bi spotoma kupil našo jugoslovansko obutev.

Ponudba in predstavljanje kolekcij obutve

je resda skupna; tak je namreč samoupravni sporazum, vendar kolekcije so si med seboj vsaj tako različne kot naše republike, če ne še bolj. Po tolikih letih sodelovanja s kupcem jim je dobro znano obnašanje vsake tovarne do tega tržišča, vedno bolj postaja očitna klasifikacija jugoslovanskih dobaviteljev v dobre, poprečne in tiste, katere bi kazalo izločiti iz spiska dobaviteljev.

Spričo dolgoletnega solidnega ponašanja Alpine do našega največjega kupca, smo vedno razporejeni v prvo skupino, torej med dobre dobavitelje. Letos je bilo celo proglašeno, da smo ponudili najboljšo kolekcijo, kar je imelo tudi ugoden učinek pri izbira nju modelov, saj so pretežno upoštevali naše želje, ki so se skladale z našimi proizvodnimi programi in zmogljivostmi in pri tem so povedali, da je lahko dati naročila, ker so vse grupe, ki smo jih predstavili, dobre.

Marsikdo bi ob tem pomislil — kakšna kolekcija, saj vendar delamo vse leto le nekaj artiklov in še to iste modele v nekaj barvah. Res je. To je končni rezultat. Toda, če hočemo to doseči, moramo imeti dovolj široko kolekcijo (za leto 1986 okrog 120 modelov), ki kupca v posameznih grupah prepriča, da je pravilno usmerjena, da je praktična in seveda, da bo prodajna. Ker pa je sovjetsko tržišče tako obsežno, se po artiklu vedno zberejo naročila le od 10.000 parov dalje, se število modelov občutno skrči, kar je za proizvodnjo ugodno — večje serije, manj različnih modelov.

Alpinina kolekcija nam je zagotovila dovolj naročil za pokritje v ta namen planiranih kapacitet v letu 1986 na vseh programih, seveda pod pogojem, da izvršimo obveze, ki nas še pretežno čakajo v letu 1985. Opozoriti je tudi na določene spremembe. Vedno več izvažajo naravnih bogastev, ki jih imajo ogromno, uvažajo pa tudi artikle splošne potrošnje, kar konkretno pri obutvi že pomeni uravnovešanje ponudbe in povpraševanja. Torej gre za velike in odločilne spremembe v naslednjih letih v sistemu izbire obutve, ki bo leto pozneje na policah njihovih prodajal.

Ne glede na to, kaj dopuščajo meddržavne pogodbe, ki so v neka-
(Nadaljevanje na 2. strani)

PREVENTIVNO ZDRAVLJENJE — NOVA OBLIKA ODDIHA DELAVCEV

Kot ste v našem časopisu že lahko prebrali, je letos prvič odšlo na preventivno zdravljenje in oddih 20 naših delavcev. Led smo tako prebili in upamo, da se bomo kmalu lahko pridružili delovnim organizacijam, ki redno pošiljajo večje število delavcev v različna zdravilišča.

Mi smo kot prvo zdravilišče izbrali Rogaško slatino. Zakaj? Razpolagali smo z določeno omejeno vsoto in ker nam je Rogaška dala najbolj ugodno ponudbo oz. popust, smo se odločili, da naši delavci gredo tja. Nekateri so vpraševali, zakaj smo izbrali samo ene toplice. Odgovor je preprost. Na skupino 20 oseb dobimo 20 % popusta. Če bi ljudi poslali v različne kraje, bi nam zmanjkalo sredstev, ker bi bili na oddihu brez popusta. V bodoče pa si bomo prizadevali organizirati oddih delavcem vsaj v dveh različnih termalnih zdraviliščih.

Mislím, da je veliko narajenega že s tem, da smo vpeljali preventivno zdravljenje. Naša naloga pa je, da omogočimo čim večjemu številu delavcev takšen oddih, saj sem prepričana, da ga vsaj petina naših delavcev tudi zasluži.

Hermina Cankar

V obratu na Colu bodo kmalu zaokrožili delovni proces

DOGOVARJAMO SE - DOGOVORILI SMO SE

Pred štiridesetimi leti se je začelo

Vinko Govekar je bil po drugi svetovni vojni glavni pobudnik združevanja žirovskih čevljarjev.

Tako je bilo v juniju 1945 v Žireh dokaj živahno. O tem je že pred petnajstimi leti pisal prvi predsednik zadruga Čevljarna Žiri in kasnejši direktor naše tovarne Vinko Govekar. Odločili smo se, da v nekaj nadaljevalnjih obudimo njegove spomine.

V slogi je moč, je bilo glavno geslo, ki sem mu vedno sledil

Prvo nedeljo v juniju je bilo v Bahačevem salonu zborovanje delavcev in obrtnikov, na katerem je govoril major Roman. Pozival je navzoče, naj začnejo z obnovo in naj vzamejo oblast v svoje roke; še posebej je pozival čevljarje, naj začnejo takoj z delom in naj se združijo v močne gospodarske enote. Poudaril je, da je na razpolago dovolj usnja, težave pa bodo s tehničnimi materiali in s stroji. Naslednje jutro me je Nace Naglič povabil, naj pridem popoldan v Soro na sestanek, kjer bi ustanovili novo partizansko čevljarsko zadrugo. Obljubil sem, da pridem in pristavil, da bom na sestanku predlagal združitev vseh zadrug in obrtnikov, malih in velikih, v eno zadrugo. Naglič me je gledal, naposled pa je dejal: »To ne bi bilo napak, samo taveliki se bodo upirali.«

Popoldan se je zbralo v Sori kakih 50 do 60 delavcev in obrtnikov. Do ustanavljanja zadruga ni prišlo, ker je Naglič pojasnil, da se je situacija spremenila in dal besedo meni, da stvar pojasnim. Navzočim sem povedal, da bomo uspešni le, če se združimo v eno podjetje.

Nato smo izvolili zastopnike, da bi na sestanku glavnih podjetij zastopali delavce in male obrtnike. Za vodjo te delegacije je bil izvoljen Nace Naglič, Avgust Bogataj, Janez Žakelj in Jakob Tavčar. Isti večer smo imeli sejo člani Postolarske zadruga, kjer sem tudi tu predlagal združitev. Vsi člani so predlog odobrvali in obljubili, da bodo akcijo podpirali.

Malo pred koncem vojne sem bil namreč kot aktivist dodeljen okrajni gospodarski skupini. Prva moja naloga je bila dvigniti čevljarstvo v Žireh, katero je vojna popolnoma uničila. 2. junija sem dobil pismo okrajnega odbora OF Škofja Loka, da morajo čevljarji v Žireh takoj začeti z delom in da sem zato osebno odgovoren. Za uspešen začetek in nadaljnji razvoj sem menil, da je nujno združiti vse čevljarje in tako smo se sestali v sredo, 8. junija v gostilni Gostiša z zastopniki Čevljarske gospodarske zadruga, Postolarske zadruga, Čizmarske zadruga, Delniške družbe Sora in zasebnikom Antonom Gantarjem iz Nove vasi in Ivanom Zajcem iz Stare vasi.

Navedena podjetja so se novembra 1943 v vojnih razmerah združila in z nekaj delavci začela delati v Kranju pod firmo: Kreisarbeitsgemeinschaft der Sairach Schuhmecher Krainburg — Sawestrasse. To podjetje je po vojni prenehalo obstajati. Ker okrajni odbor Kranj ni izdal dovoljenja za prenos imovine, smo s tov. Francem Mlinarjem in Jernejem Peternejem šli v Ljubljano ter pri ministrstvu za industrijo in rudarstvo Slovenije izposlovali dovoljenje in nato prepeljali imetje tega podjetja iz Kranja v Žiri.

Kot rečeno, začel sem sestanek, pozdravil zastopnike in lastnike podjetij ter pojasnil, da sestanek sklicujem po dolžnosti. Ker so delavci že tretji teden brez redne zaposlitve na eni strani, na drugi pa prebivalstvo brez obutve, mislim, da je treba takoj popraviti in obnoviti delavnice ter začeti z obratovanjem. Preden bi začeli, je dobro, da pomislimo in postavimo stvar na nove temelje v duhu novega časa. Predlagal sem združitev vseh podjetij, delavcev in obrtnikov v eno samo podjetje. Navedel sem glavne značilnosti, iz česa in kako naj bi bilo to podjetje organizirano. Poudaril sem še, da bi tako najhitreje prebrodili težave, katere je prizadejala vojna, in se gospodarsko dvignili. Ko sem končal, se je takoj oglašil zastopnik delniške družbe Sora Franc Mlinar in podprl akcijo za združitev in dejal, da bomo tako najhitreje uspeli in koristili kraju. Za njim se je oglašil zastopnik Postolarske zadruga Jakob Strlič; tudi ta je odobral združitev in pravilnost tega koraka. Začeli smo pogovor, kako bi začeli z delom.

Dogovorili smo se, da takoj pričnemo s pripravami in da bi začeli delati le manjše število delavcev. Ker so glavne stvari bile dogovorjene, so v sobo stopili zastopniki delavcev in malih obrtnikov, posedli so okrog mize in vodja delegacije Ignac Naglič je takoj vprašal, kaj smo se dogovorili. Zastopnik Čizmarske zadruga Lovro Kavčič jim je pojasnil, da pričnemo v ponedeljek z delom in pristavil: »Če hočete, lahko pridete na delo.« Vodja delegacije pa je vprašal: »Drugega nič?« »Ja-aa, nič,« se je glasil odgovor. Zastopniki delavcev in malih obrtnikov so se dvignili in demonstrativno odšli. V sobi je nastal mučen molk; čez nekaj trenutkov pa se eden od ostalih zastopnikov dvigne in reče:

»V glavnem je dogovorjeno, v ponedeljek pridemo in začnemo z delom.« Za njim so začeli vstajati in se pripravljati, da odidejo še ostali. Spoznal sem, da gre akcija za združitev po vodi, ako takoj nekaj ne ukrenem. Vstal sem, stopil prednje in dejal: »Še malo počakajte, rad bi vam še nekaj povedal.« Može so posedli nazaj. Ker sem bil najmlajši, sem se najprej opravičil: »Ne mislite, da vas hočem učiti!« sem dejal, »le spomniti vas hočem na stvari, ki jih pozabljate in opozoriti na stvari, ki jih podcenjujete. Ali se spominjate napetih odnosov zadnjih deset let pred vojno med delavci in delodajalci? Ali se spomnite medsebojne konkurence, mnogokrat nekoristne in nalojalne? Ali se spominjate, da ste se zmeraj združevali, ako ste hoteli prevzeti kako večje naročilo? Nobeno podjetje ni bilo sposobno samo sprejeti večjega naročila.« Našel sem še več utemeljitev. Se nadaljuje

Obeti tržišča Sovjetske zveze

(Nadaljevanje s 1. strani)

terih odstavkih često izsiljene na račun dolgoročne blagovne menjave, moramo biti sami toliko pametni in začeti spoštovati osnovne tržne zakonitosti prodaje obutve.

Povpraševanje ni večje od ponudbe in zato ni več zaželeno pošiljati tja obutve popolnoma izven prodajnih sezon, pa četudi je to še vedno dovoljeno.

Ocenjujem, da ni več daleč čas, ko tudi na tem velikem tržišču ne

bo več prostora za vsakogar, pa tudi če ga ščiti nešteto naših sporazumov. Uspeval bo le tisti, ki bo ponudil ustrezno obutve, dovolj kakovostno in da jo bodo dobavljali ob pravem času.

Kljub temu, da smo tako močno izvozno usmerjeni na zahod, saj tu dobivamo tudi ideje za nove modele in naberamo izkušnje, moramo enako resno jemati tudi tržišče Sovjetske zveze. To pa bo jamstvo za prodajo obutve v naslednjih letih v dokaj velikih serijah.

Tone Klemenčič

Gostje iz Smederevske Palanke

V soboto, 1. junija je Alpino v spremstvu predstavnikov občinskega sveta Zveze sindikatov obiskala delegacija iz obratene občine Smederevska Palanka. Predstavniki gospodarskega in družbenopolitičnega življenja te občine so si z zanimanjem ogledali tudi našo proizvodnjo

Gneča v Gorenji vasi — kako dolgo še

DOGOVARJAMO SE - DOGOVORILI SMO SE

Več obresti na zaloge — manj kruha

Tema pogovora je slej ko prej likvidnost. To pomeni možnost nemotenega poslovanja. Kaj nas najbolj teži? V kakšnih pogojih bomo delali in poslovali v prihodnje? Kako delati?

Sogovornik: Franci Mlinar, vodja finančno računovodskega sektorja

Kakšne so značilnosti finančnih gibanj v zadnjih petih letih?

Lahko rečem, da smo do leta 1981 poslovali dokaj nemoteno, kar kažejo tudi številke. Po tem letu pa opazimo rast zadolževanja in s tem padanje akumulacije. Na to je vplivalo več dejavnikov: rast zalog vseh vrst, vedno višje obrestne mere za kredite, premajhne možnosti razpolaganja z devizami (sedaj 45,9%), omejitve uvoza opreme, hitrejša rast cen materialov. Tu je še vedno večja inflacija...

Tako lahko sedaj ugotovljamo, da akumulacija sama ne zagotavlja več razširjene reprodukcije, temveč le enostavno reprodukcijo in kritje stroškov za povečanje zalog ter poslovanje, ki nam z ustvarjenimi devizami in dohodkom še zagotavlja delo.

Za to obdobje je zato značilno, da se zmanjšujejo lastni viri, povečujejo pa se tudi viri, s katerimi poslujemo. Deleži se sučejo sedaj okoli 50% : 50%.

Kaj menite o zalogah, ki nas tako obremenjujejo?

Zelo dobro osvetljuje stanje podatek, da smo imeli 30. aprila letos na zalogi v MPM 115.000 parov več kot 30. aprila lani. Očitno prepočasi se je obrat zalog, saj je obutev v prodajalnah na zalogi 134 dni, nedokončana proizvodnja 29 dni, zaloge gotovih izdelkov 48 dni in materiali 65 dni, to pomeni skupaj 276 dni ali čistih 9 mesecev.

Obseg zalog materialov se je od konca februarja do aprila prav tako povečal.

Ob tem pa je stopnja odpisnosti opreme 64%, proizvodne opreme pa celo blizu 90%. Delno bomo to izboljšali z nakupom 150 strojev, s pomočjo 750.000 \$ mednarodnega kredita.

Kakšne so možnosti za premostitev teh in še drugih težav?

Ustaviti moramo gibanje pokrivanja lastnih zalog s

Franci Mlinar — vodja finančno računovodskega sektorja

tujimi viri sredstev. Ustaviti moramo dodatno zadolževanje, kar lahko dosežemo z boljšim obračanjem zalog. Investicije omejiti na najmanjše, stroške pa zmanjšati na dva načina, z večjo produktivnostjo in omejevanjem izdatkov. Doseči, da bo delovna organizacija imela dovolj denarja za novo financiranje. Sicer se lahko zgodi, da bomo delali samo še za obresti.

V kakšnih zunanjih pogojih pa bomo delali?

Obresti bodo še naprej naraščale. Sedaj so 71%, zamudne obresti pa 80%. Manj bo možnosti za kredite, celo za izvoz in pripravo izvoza, kjer je % obresti ugodnejši. Grozi sprejem deviznega zakona, ki bo centraliziral devize delovnih organizacij in nam lahko povzročil dodatne težave, na primer zastoje v proizvodnji, ker ne bomo mogli pravočasno nabaviti materiala itd.

Kako smo notranje pripravljeni na te težave?

Lahko rečem, da je še premalo prodrlo spoznanje, da z rastjo obresti pada akumulacija. Rešitev pa je v našem smotrnem organiziranju dela, pri čemer imajo delovne informacije, podprte z računalnikom, lahko odločilno vlogo. Gre namreč za to, da se zmanjša potreben čas za

določen proces. Na primer: nabava poskrbi, da pride material v skladišče le nekaj dni preden ga potrebujemo, proizvodnja mora teči nemoteno, iz skladišča končnih izdelkov čimprej voziti na tržišče in doseči čim hitrejšo realizacijo plačil.

Ob tem seveda vemo kakšen je značaj naše proizvod-

nje in poslovanje brez kreditov ne bo šlo. Zato še enkrat: z inflacijo rastejo tudi obresti. Če bomo imeli visoke zaloge, bomo bolj odvisni od vedno dražjih kreditov, če bomo naredili premalo ali s prevelikimi stroški, bo manj ostanka dohodka in manj kruha.

N. P.

Iz naših prodajaln

Oglasili so se delavci naše prodajalne v Kranju. Takole nam pišejo:

Prodajalna v Kranju je bila odprta leta 1962. Od takrat pa do sedaj smo dosegli kar lepe rezultate, saj smo v naši mreži po prometu vedno med prvimi osmimi. V letu 1984 smo bili na četrtem mestu po prodanih parih in finančno na osmem mestu. V letošnjem prvem tromesečju smo tretji po prodanih parih in četrti po finančnem rezultatu.

Kranj je industrijsko mesto s 34.000 prebivalci in okolico, kjer je tudi približno toliko prebivalcev. Povečini so to delavci in temu primerna je tudi kupna moč, kar čutimo tudi ob močni konkurenci, saj je v Kranju 11 prodajaln s čevlji, katere imajo dostikrat večjo izbiro in tudi blago po izredno nizkih cenah (ostanki izvoza). Za doseganje dobrih rezultatov je potrebno, da imamo na zalogi vso izbiro blaga, ki nam je na razpolago ter dobro postrežbo; prodajalec se mora stranki posvetiti in ji znati svetovati, da se odloči za nakup.

Naša kolekcija je vedno ožja, kupci pa pridejo v našo prodajalno z namenom, da bodo kupili žirovske čevlje. Težko je ustreči, saj moških čevljev Alpina nima, gozdar šivane izdelave, to je planinskih čevljev, po katerih so naše prodajalne slovele, ne izdelujemo več. Enostavnejših cenejših smučarskih čevljev v pretekli sezoni skoraj ni bilo (izpad prodaje smučarske obutve je bil v pretekli sezoni ravno zaradi tega zelo velik). Kolekcija ženskih čevljev je tudi vedno ožja. Za jesen 84 so bili narejeni preodprti modeli, gumarice se že več let delajo na ista kopita in podplate. Kupci pogosto pravijo: saj takih modelov pa imam doma že več parov. Pred leti smo imeli boljše kolekcije za širši krog potrošnikov. Danes pa se novosti uvajajo le za mlade, pa še te so malokdaj res uspešne.

Kolekcije otroških čevljev so revne, pa še teh ne dobimo dovolj in sredi sezone se najdemo brez potrebne obutve. Za pomlad imamo fantovski čevljev, v fleksu z gumo, ki bi bil primeren bolj za jesen, za pomlad pa z usnjenim podplatom ali pa v lepljeni izdelavi s tanjšim podplatom.

V pogojih, ko kupca moramo obdržati, bi morali še bolj sodelovati že pri sami sestavi kolekcije in bolj upoštevati predloge prodajaln. Pa tudi pri naročanju bi morali imeti več možnosti naročiti modele v več barvah.

Kakovost naših in izdelkov kooperantov je vedno slabša, vedno več je blaga, katerega zaradi napak vračamo, saj kontrola napake spregleda. Pri sedanjih cenah je kupec bolj zahteven in vidi vsako napako, včasih pri več parih iste številke ne dobiš para brez napake.

Velik problem so zaloge, za katere nismo vedno sami krivi. Pa še nekaj je: reklame na televiziji ali v časopisih skorajda ni. Za aranžiranje tudi ne skrbimo. Konkurenca ima ekipe aranžerjev, ki urejujejo izložbe ali vsaj pripravijo lična opozorilca, katera privabijo mimoidoče. Tako nam preostane, da se trudimo, da imamo po zmožnostih urejeno izložbo. Ob tem pa se najdejo posamezniki iz tovarne, ki kritično ocenjujejo naše prizadevanje.

KAKO USTVARJAMO

Vsa sekala delamo doma

Vinko Bogataj in Gabrijel Vegelj izdelata mesečno tudi do 1200 sekal

V nekdanjem »bunkerju«, kjer je bilo pred časom skladišče vnetljivih snovi, je sedaj izdelovalnica sekalnih nožev.

Tu delata Vinko Bogataj in Gabrijel Vegelj, ki v »sezoni« izdelata tudi po 1.000 do 1.200 sekal mesečno.

»Tehnologij prinesejo šablone, po katerih izde-

lujeva sekala za vse tri programe in to za sekanje zgornjih in spodnjih delov čevljev. Sekala za podplate so včasih izdelovali v kovačiji, kar pa je postalo prezamudno in predrago. Za izdelavo sekal uporabljamo specialno švedsko jeklo, ki ga najprej nasekava na ustrezne kose, potem pa te kose ukriviva na posebni

napravi. Vse skupaj je treba še zvariti, včasih tudi ojačati z oporniki znotraj sekala.

Od težav, ki jih imava tu bi najprej omenila čas, saj se včasih res zelo mudi, posebno če pride do kakšnih sprememb. Stroj je imamo kar dobre; naravno za krivljenje so izdelali tu v Alpini, tako da ni problemov z vzdrževanjem.

Je pa to delo dokaj naporno, ker zelo trpijo roke, tako da jih včasih ob dveh komaj dvigneš. Tresljaji so tu neprestano, posebno hudi so, če delava višja sekala za sekanje podplatov, ki so tudi iz debelejšega materiala. Druga neugodnost je hrup, tako da sva že pomalem gluha. Zaradi takih pogojev greva vsakih nekaj let tudi na kontrolni pregled, kar pa ne pomaga veliko; samo upava lahko, da ne bova na stara leta čutila posledic. Neprijetno je tudi to, da ne moreva imeti rokavic, ker

Izdelano sekalo je treba še zvariti

nimaš potem pravega občutka. Tako se velikokrat ureževa, saj je material za sekala zelo oster.

No, to delo je ocenjeno z 11. oz. 9. skupino, kar je bolj malo in če ne bi bilo norme, bi se slabo zaslužilo,« smo izvedeli.

Nejko Podobnik

Kako do boljših rešitev

Uredništvo Delo-življenja

Na nek način ste me prisilili, da vam odgovorjam na vaše vprašanje: Veste morda za boljšo rešitev? Oglasite se in sporočite vašo rešitev na komisijo za inovacije v službo za samoupravna in pravna vprašanja.

Večkrat ste v glasilu obravnavali problem zalog, vendar se ni povedalo, kdo je kriv za zaloge. Zato sem konec januarja želel oddati predlog v zvezi s tem, vendar ga niso sprejeli. Prepričan sem, da komisija za inovacije (pri tem ne mislim kritizirati člane komisije), pri taki obliki, predvsem pa organiziranosti, ne more delovati neprestano dalj časa. Komisija oz. njeni člani niso stimulirani. Nima mo spodbudnega sistema nagrajevanja, da bi nek predlog oziroma rešitev zaživel do končnega cilja in uspeha.

Predlagam, da ustanovimo v Alpini skupino inovatorjev (morda manjše skupine), v katere bi se lahko vključil vsak delavec. Te skupine inovatorjev bi morale biti samostojne in imeti določena sredstva in pogoje za svoje delovanje. V njej bi bili samo tisti, ki resnično delajo (lahko tudi izven delovnega časa) oz. pripravljajo predloge novih rešitev, ki prinašajo ekonomski uspeh. Pri vsaki inovaciji oz. boljši rešitvi bi morala skupina inovatorjev dobiti nagrado, ki bi spodbujala k ustvarjalnosti. Tako bi bila skupina resnično zainteresirana, saj samo en inovator mnogo težje uspeva. Vsak delavec v tovarni, ki je le pripravljen delati tako, bi preko te skupine inovatorjev moral imeti možnost, da svojo pobudo, predlog, rešitev uresniči v praksi.

Skupina inovatorjev naj bi imela možnost reševati tudi probleme — pomankljivosti, napake, na katere bi delavci opozarjali. Saj se v bistvu učimo na napakah.

Zdi se mi nujno, da čimprej pomagamo ustanoviti te skupine oz. da damo vse pogoje, predvsem pa oblikujemo spodbuden sistem nagrajevanja inovatorjev.

Mislim, da bi s skupino inovatorjev ustvarili boljšo ustvarjalno vzdušje, vendar v sodelovanju z vodilnimi delavci.

Primer ene skupine inovatorjev bi lahko bila načrtovanje proizvodnega procesa s pomočjo računalnika. Vemo, da je zaenkrat za to delo zadolžen le en delavec, ki naj bi v štirih letih rešil mnogo vprašanj. Zakaj ne bi delala skupina, ki bi to lahko osvetlila z večih plati in hitreje opravila nalogo, ki je v tem trenutku res prvenstvena, saj menim, da bi morali v Alpini največ napraviti pri organizaciji dela.

Skratka, ustvariti je potrebno splošno klimo za ustvarjalnost, tako da bo delavec sam dal predloge, ne da bo potrebno preko našega časopisa vedno znova pozivati naj se oglasijo.

Alpina bi tako lahko hitreje napredovala v organizaciji, produktivnosti, kvaliteti dela in tudi v delitvi rezultatov.

Franci More

Obisk delovne skupine

Konec maja je Alpino obiskala ena izmed delovnih skupin, ki so na pobudo občinskega komiteja zveze komunistov obiskale več delovnih organizacij na temo OPIRANJE NA LASTNE SILE. Ocenjujemo, da je bila ta akcija koristna, ker je šlo bolj za izmenjavo izkušenj in s tem poglobljeno razmišljanje o problematiki, manj pa za načela.

Čeprav so govorili o mnogih praktičnih rešitvah v oteženih pogojih, je bil poudarek vendarle spet na inovacijski dejavnosti, posebno pa še, da bi določene širše projektne naloge poverjali skupinam in posameznikom po posebnem načinu nagrajevanja.

VAŽNO JE...

... DA VEMO

V mesecu maju je bila fluktuacija delavcev nekoliko manjša, tako da je nastopilo delo 6 delavcev, z delom pa jih je prenehalo 5.

Delovno razmerje so v TOZD Proizvodnja nastopili: Peter Jesenko in Milan Bogataj, ki sta se vrnila s služenja vojaškega roka, ter Javorka Jovanović, ki je nastopila delo v montažnih oddelkih.

V TOZD Prodaja so nastopili delovno razmerje: v prodajalni Niš Verica Stoičić in Vesna Ristić, v prodajalni Subotica pa Eva Cikora.

Z delom so v TOZD Proizvodnja prenehali: Ida

Kadrovske novice

Burnik, Pavla Albreht in Vida Justin, ki sta odšli v pokoj in Peter Trček, ki je odšel na služenje vojaškega roka. V TOZD Prodaja je na podlagi ukrepa disciplinske komisije prenehalo delovno razmerje Djuru Tustecu — prodajalcu iz prodajalne Sisak.

Pozočili so se

V mesecu maju so sklenili zakonsko zvezo iz TOZD Proizvodnja sodelavci Marija Miklavčič, Romana Žakelj, Vanja Trček, Irma Oblak, Silva Podobnik, Jolanda Vidmar iz obrata Col, iz Delovne skupnosti skupnih služb pa Lidija Podobnik in Anton Čadež.

Ob tem pomembnem življenjskem koraku vsem iskreno čestitamo in jim želimo predvsem zdravja, medsebojnega razumevanja, sreče in zadovoljstva!

Denar za najnujnejše potrebe že zbiramo

Kako deluje sklad vzajemnosti? Mesečno zberemo okoli 100.000 din. Možno je dobiti največ okoli 50.000 din posojila brez obresti

Po vzoru več delovnih organizacij smo tudi v Alpini lani začeli razmišljati o ustanovitvi sklada vzajemne pomoči. Pobudo je dal izvršni odbor konference osnovnih organizacij zveze sindikatov. O ideji smo kolektiv obvesti-

li, pripravili pristopne izjave, jih še v letu 1984 zbrali in ugotovili, da je v sklad vzajemnosti vstopilo skoraj tretjina kolektiva. Kot sem že omenila, je članstvo sklada na osnovi pristopne izjave in seveda s plačilom prve članske vloge. Začetne članske vloge so 200 din mesečno, vplačujemo pa jih od 1. januarja 1985 ob mesečnem izplačilu osebnih dohodkov; to-

Kaj bomo delali letos v krajevni skupnosti?

Razvojni program in finančni načrt krajevne skupnosti Žiri smo letos obravnavali na delnih zborih krajanov že v okviru javne razprave. Po zaključku pa je bil še skupni zbor občanov, ko smo te plane dokončno sprejeli. Osnovna ugotovitev: slaba udeležba, vendar pestra razprava

rej ima vsak član do konca maja vplačano za 1000 din vlog. Mesečno se tako v sklad nabere več kot 100.000 din vlog.

S sredstvi sklada upravlja poseben odbor sklada, ki odobrava posojila iz sklada, ta se odobravajo po pravilniku sklada, ki določa, da mora imeti član sklada vplačano najmanj 15% zaprosenega zneska posojila (za zaproseni znesek 10.000,— din vlaga 1.500,— din), torej bo do nujnih jesenskih nakupov ozimnice že možno dobiti manjše vsote za pomoč pri nakupih. Ob več prošnjah se seveda upošteva tudi položaj prosilčeve družine, posojilo bo prej dobil član sklada v težjem materialnem položaju. Vloge v sklad se ne obrestujejo, prav tako pa so tudi posojila brezobrestna, odplačilni rok pa je 12 mesecev. Najvišji možni znesek posojila je dvakratni poprečni osebni dohodek delovne or-

ganizacije v preteklem letu (letos je torej najvišji možni znesek posojila okoli 50.000,— din).

Iz izkušenj v delovnih organizacijah, kjer imajo sklade vzajemnosti že več let, lahko ugotovljamo, da se po nekaj letih zbere toliko denarja, da vsak prosilec lahko dobi odobreno posojilo v najvišjem možnem znesku, po več letih se vplačane vloge tudi vrnejo.

V prvem letu plačevanja bomo seveda še vedno imeli mogoče težave, da ne bomo mogli vsem ugoditi, a upamo, da bomo precej denarnih zadreg že pri oskrbovanju ozimnice lahko rešili.

Še toliko: če kak član sklada želi povečati svojo člansko vlogo, to lahko stori v juniju in decembru tako, da bomo spremembe zaradi boljše evidence delali le dvakrat letno. Podobno velja tudi za tiste, ki bi se želeli vključiti na novo.

Anica Govekar

Tole preberite

Na ruke druge Košira

Predsjednika požvodnog ožora Alpina

Zagreb, 31. 05. 1985.

Cijenjeni družo direktore,

prilikom nedavnog izleta u Grčku za vrijeme produženih prvomajskih praznika, na otoku Kreti upao sam u neprilike i bio izgubljen ne dugo u jednom dijelu klanca na području Nacionalnog parka Smarije. U tom neobičnom i dometnim slabe poznatom alpskom krajoliku usred Mediterana, krajoliku rastrganih oštih stijena, ponora, bujica, kanjona i divokosa smještenom u srcu snijegom pokrivenih Bijelih brda proboravio sam sticajem okolnosti tih deset dana bez hrane, a posljednja četiri i bez vode. Jednako sam neke ličinke i a malo vlastite upornosti i mnogo sreće uspio sam se u posljednjoj fazi dehidracije dokopati čuvarske postaje na turističkom putu odakle sam vojnim helikopterom prebačen u bolnicu.

Ovaj uvod bio je potreban da biste shvatili da bi i najmanje oštećenje cipela i/ili noge sa strane cipele značilo u ovakvim uvjetima sigurnu smrt. Sa srećom sam svake jutro premetao stanje svojih cipela (Alpina 5e36-3). Hedao sam naime, i ličtočnije: penjao se po kamenju oštrm poput noža od jutra do mraka. Tek posljednji dan pojavio se mali rez na vanjskoj koži petnog zgloba na jednoj cipeli. Uz dva tri prerezana končića to je bilo sve. Cipele nije oštetila ni čarapa od čiste vune. Ponekad sam na stijeni morao provesti noć u cipelama, jednom čak i nokrim, bez ikakvih posljedica po noge. Na nožem nije nastao ni jedan žulj. I danas su cipele u dobrom stanju i prikladne za daljnju upotrebu.

Čajedam potrebu, družo direktore, po povratku sa Kreti da Vas zamolim da tehnologima i radnicima tvornice prenesete moju duboku zahvalnost na vrhunskom kvalitetu izrade. To mi se čini naročito značajnim u današnjem vremenu često nesolidne i ishitrene zarade. Oni su, i ne znajući, pomogli da se moj kostur nije pridružio kosturima divljači na koje sam na tom neobičnom (za mene lično: jezivom) putu nailazio.

Srdačno Vas

Dragan Živković, dipl. inž.

Šef odjela pouzdanosti

M2-Tvornica poluvodiča

Trg.: Varšavska 14,

41000 ZAGREB

Na temo: ZAKAJ NI VEČ INOVACIJ

V razgovoru so sodelovali: Marinka TUŠEK, Adolf KRIZNAR, Janez ŠPIK in Cveto GRUDEN.

Razgovor sta vodila Nejko PODOBNIK in Tatjana MOHORIC, zapiske pa je uredila Danijela VEHAR.

Delo — življenje:

Prosimo, da poveste nekaj številčnih podatkov o inovacijah, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih v Alpini v zadnjih petih letih.

Marinka TUŠEK:

Iz izkušenj, ki jih imam kot sodelavka komisije za inovacije, naj omenim le to, da je bilo v zadnjih letih prijavljeno le nekaj inovacij letno.

Preden bi poskušala oceniti kako je ta dejavnost organizirana, bi omenila še, da je odgovornost za delo komisije ves čas poverjena pravni službi, kar je malo rečeno, nenavadno. Tako tu opravljamo organizacijske in tajniške posle za komisijo, izračunavamo prihranek in poskrbimo za pravno zaščito.

Mislím, da je pravna zaščita tudi edina dejavnost, ki gre pravni službi v pogledu inovacij. Če izhajam iz tega, lahko povem, da že tu nastopajo hude težave, zlasti, če gre za prijavo patenta. Nekateri primeri se vlečejo tudi po sedem let, tako da inovacija sama zaradi tehnološkega razvoja med tem časom že zastari.

Ker pa sem spoznala tudi druge šibke točke organiziranosti inovacijske dejavnosti v Alpini, naj jih nekaj omenim. Stik z ljudmi, ki bi bili dolžni sodelovati, je zelo težko vzpostaviti. Mislím, da bi vodje programov in vodje razvoj morali biti najbolj zainteresirani za razvoj in širjenje inovacijske dejavnosti, v resnici pa se, razen nekaterih izjem, ne trudijo, da bi to dosegli.

Za večji razmah inovacijske dejavnosti bo potrebna primerne spodbuda.

Nagrajevanje bi morali izboljšati in nagrada bi morala biti odvisna od povečanega dohodka po uvedbi inovacije. To pa pomeni, da bi morali uvesti spremljanje učinka inovacije. Dohodek pa bi morali ob zaključnih računih prikazovati posebej. Inovator bi tako vnaprej dobil le akontacijo, obračun pa na podlagi že omenjenih ekonomskih učinkov in to toliko časa kot se dohodek izkazuje, seveda v skladu z zakonskimi omejitvami. Sedaj izplačujemo prihranek glede na predvidevanje, nihče pa ne vodi evidence, kako je z učinki v praksi. Opazila sem tudi, da je problem ki izhaja iz delovnega opravila; nekemu so to delovne naloge, drugemu pa ne, odstotek nagrade glede na faktor pa se giblje od 15—90 %, kar včasih vnaša nepotrebno slabo voljo. Na vsak način pa je to problem, ki ga je potrebno preštudirati.

Delo — življenje:

Kako ocenjujete organiziranost inovacijske dejavnosti v Alpini? (obveščenaost, možnost delovanja, uresničitev predlogov, spodbujanje)

Adolf KRIZNAR:

Inovacijska dejavnost v Alpini še ni organizirana na ravni kot bi želeli; je še na začetku.

Da bi inovacijska dejavnost zaživela, bi morali vključiti profesionalno delo s tehnične strani. Do sedaj je na tem področju delovala le komisija za inovacije, ki pa je bolj samoupravna značaja. Komisija se je pri svojem delu naslanjala na pravilnik; pravilnik pa je nekoliko okoren in bi morali začeti raz-

mišljati o izdelavi novega, ki bi bil bolj prilagodljiv, saj je sedanjí velikokrat zaviral inovacijsko dejavnost. V novem pravilniku bi bilo nujno potrebno opredeliti vlogo pobudnika ideje in tistega, ki idejo uresničujejo do konca.

V zadnjem času se je pokazalo, da je v naši delovni organizaciji dosti ljudi, ki imajo veselje in so tudi sposobni za oblikovanje novih idej. Če pa bi delavce, ki so dali nove ideje vprašali kako so zadovoljni s stimulacijo, bi večina odgovorila negativno. Največji problem pri reševanju predlogov za inovacije je v tem, ker so se zadeve zavlačevale in predolgo reševale, kar spravlja

inovatorja v slabo voljo in jih ne spodbuja. Zato imajo predlagatelji občutek, da predlog nima posebnega pomena. Vsaka izboljšava, inovacija ali koristen predlog bi se moral obravnavati, ko je zadeva rojena, tedaj je tudi najbolj koristna. Po vsej verjetnosti bi takrat prinesla največ uspeha ter spodbud, da se bo predlagatelj še bolj poglobljal v raziskave.

Delo — življenje:

Omenili ste, da bi rabili človeka, ki bi se ukvarjal z inovacijsko dejavnostjo po tehnični plati.

Adolf KRIZNAR:

Ni pomembno, kdo bi vodil inovacijsko dejavnost. Mislím, da bi se strokovnjak po tehnični strani najbolj razumel na idejo. Hitreje lahko ugotavlja in odloča ali je predlog koristen. Nisem mislil, da bi k ocenjevanju predloga pritegnili strokovnjake, saj smo to že delali. Zdi pa se mi, da se v tisti DO, ki imajo to dejavnost bolj razvito, nekdo poklicno ukvarja s to dejavnostjo. To se pravi, da vzpodbuja, vodi, obvešča tiste ljudi, ki so zainteresirani in imajo smisel za inovacijsko dejavnost. Dobro bi bilo, če bi se vsaka, še tako malo pomembna inovacija objavila v našem časopisu. V posebni rubriki bi objavljali novosti s področja proizvodnje, razvoja... S tem, ko delavcu dajemo priznanje za njegovo ustvarjalnost, že spodbujamo nadaljnja prizadevanja. Trdno sem prepričan, da se npr. v ciklusu proizvodnje naredi zelo veliko izboljšav, za katere pa po vsej verjetnosti ve le delavec, pa mogoče še njegov nadrejeni mojster. Za vse ostale manjše izboljšave, ki so uvedene, pa ne ve nihče. S tem, ko bi podobne stvari širše objavili, bi že spodbudili delavca, ki si bo zamislil izboljšavo, da bi jo tudi prijavil. Morda s tem dosežejo le to, da svoje delo opravljajo lažje ali pa več zaslužijo, ker je storilnost po izboljšavi večja.

Cveto GRUDEN:

Delavci ne prijavljajo manjših predlogov, če vedo, da ne bo finančnega rezultata. Tehnologi opažajo, da je v Alpini na stotine drobnih izboljšav. Za druge tovarne govorijo, da imajo tudi več sto izboljšav. Saj jih imamo tudi pri nas, mogoče je pri teh tudi 10.000 din finančne koristi letno. Mislím, da bi bilo potrebno spodbujati tudi najmanjše predloge.

Delo — življenje:

Če bi bilo teh manjših predlogov več, bi jih lahko objavili v Informatorju. Sedaj v Delu — življenje poskušamo ustvariti določeno klimo, da bi delavci razmišljali o inovacijah.

Adolf KRIZNAR:

Danes je življenje tako, da vsako stvar gledamo skozi dinar. Prav gotovo bi bilo potrebno na področju inovacijske dejavnosti pogledati pravilnike ti-

stih DO, ki imajo to dejavnost boljše razvito kot pri nas. Pregledati bi morali, kje je kaj dobrega in to vključiti v naš pravilnik.

Delo — življenje:

Med drugim se tudi dohodek od inovacij ne obračuna k osebnemu dohodku delavca. To pa je slabo. Če bi radi imeli ustvarjalne delavce, bi jih morali plačati. Navsezadnje je tako, da nekdo dela po normi, drugi ustvarja drugače, in bi moral biti tudi njegov OD odvisen od tega.

Kako pa ocenjujete povezavo med inovacijsko idejo in povezovanje s strokovno službo oz. razvojno službo?

Cveto GRUDEN:

Do sedaj je bila majhna verjetnost, da bi zaživel predlog, ki bi ga dal delavec. Po mojem imamo prednost razvojne službe, saj predlog lahko speljemo naprej, da v proizvodnji zaživi. Zadolžiti bi bilo potrebno dva ali tri delavce, da bi se ukvarjali samo s predlogi in se posvetili tudi drobnim predlogom. Tako pa zmanjka časa, ker morajo delavci poleg inovacijskih predlogov opraviti še svoja redna opravila.

Adolf KRIZNAR:

Pri predlogih delavcev iz proizvodnje lahko nastopi drug problem. V slučaju, da bi prišli do takih predlogov izboljšav, bi se nekdo lahko počutil ogroženega. Toda, delavec se na posameznem ožjem področju lahko zelo usposobi in stvari pozna prav tako dobro kot tehnolog, če ne še bolje. Tehnolog mora imeti širši

vpogled v celotno proizvodnjo. Če je torej tehnolog ljubosumen, da bi delavec z njegovega področja dal izboljšavo, taka izboljšava ne bo mogla zaživeti. Delavec na normi nima možnosti in časa, da bi dokazoval, da je njegova zamisel dobra. Vse novosti običajno naletijo na odpor, ko pa izboljšavo uvedemo, vsak ve, da je bilo koristno. Tako vidi mo, da tehnolog ali vodstveni delavec stvar lahko veliko prej spelje. Zato pravim, da bi se moral z vsemi novostmi nekdo ukvarjati poklicno.

Ne zato, ker piše v časopisih — to je nujno za nas

Delo — življenje:

Omenili ste množičnost in majhne predloge. Važno se mi zdi, da se ustvari klima razmišljujočih delavcev. Ali imate v mislih kakšen način stimulacije delavcev, ki dajejo predloge?

Cveto GRUDEN:

Z majhnimi predlogi se bodo rodili večji. Ne moremo pričakovati, kar naenkrat ne vem koliko izumov. Važno je, da so spodbude in ne, da je človek zatrt že na začetku. Če bi npr. komisija za nek predlog ugotovila, da je koristen, naj bi določila majhno nagrado, npr. vsaj 500 din samo zato, ker je predlog bil. To bi bila dobra spodbuda za vse ostale.

Delo — življenje:

Ali je možno, da so nekateri strokovni delavci preobremenjeni s svojim vsakodnevnim delom, kjer seveda ne gre za iskanje novih rešitev, temveč predvsem opravljanje stare prakse? Navsezadnje je potrebno tovarno modernizirati vedno hitreje in na višjo raven, če hočemo, da bomo ostali v svetu konkurenčni. Razmišljal sem, da bi določene naloge, ki so za tehnološko preobsežne, ker morajo vsakodnevno pripravljati za proizvodnjo, razpisali natečaj, oz. poverili posameznikom ali skupinam.

Cveto GRUDEN:

Delam v razvoju in lahko rečem, da smo postali servisna služba proizvodnje. Veliko je »papirnatih vojsk« in skoraj ni časa premišljevanju o kakšnih izboljšavah, razen o rešitvah sprotnih težav. Seveda moramo pripraviti postopek, če gre za novo proizvodnjo, kar pa je starega, se ponavlja iz leta v leto.

Delo — življenje:

Ali bi bilo primerno, da bi določene naloge poverili ljudem, ki bi jih bili pripravljati narediti? Projektna naloga, bi jim lahko rekli, z naprej določenimi cilji in mogoče celo z določenim rokom?

Cveto GRUDEN:

Če ne bi prišli iz delovne sredine, kjer so obravnavani problemi, to ne bi zaživel. V slučaju, da bi bil za take naloge razpis in bi se prijavil nekdo izven delovne sredine, bi bil pri delu lahko celo oviran.

Delo — življenje:

S čim bi se lahko razširili inovacijsko dejavnost? Govorili smo o nekom, ki bi bil profesionalno zadolžen za to dejavnost, nato o spodbudah v javnosti in o primernemu nagrajevanju; za male predloge naj bi uvedli manjše pavšalne nagrade.

Cveto GRUDEN:

Če bi inovacijsko dejavnost res vodil profesionalc, bi se moral delno spoznati na strojništvo, da bi bila izvedba lažja in doslednejša.

Adolf KRIŽNAR:

Če bi bil ta vodja čevljarški strokovnjak, bi vsekakor imel težave v mehanični ali obratno, če bi bil delavec v neposredni proizvodnji, obstaja možnost, da bi ga ovirali tehnologi. Težko bomo dobili človeka z nekim ugledom in znanjem.

Delo — življenje:

Važno je tudi to, da bi imel ta človek tudi organizacijske sposobnosti.

Adolf KRIŽNAR:

Prav gotovo bi morali delovati v teamu, nekdo bi dal ideje, drugi bi stvar organiziral, tretji bi zadevo izvedel itd. ob tesnem sodelovanju delavcev, ki jih novost zadeva.

Delo — življenje:

Npr. da bi imeli organizatorja inovacijske dejavnosti, bi se moral le-ta tesno nasloniti zlasti na delavce v razvojnih in vodje programov. Le ob vsestranskem sodelovanju vseh treh bomo dosegli napredek. Informacijsko in propagandno vlogo pa lahko opravljamo preko sredstev ovesčanja. Tu je še pravna zaščita in druga dela, ki bi omogočala tekoče opravljanje vseh nalog. Zanima me, kako je z nagrajevanjem?

Adolf KRIŽNAR:

Za nek predlog lahko porabimo malo časa, za drugega ogromno. Mislim, da bi nov pravilnik moral bolje spodbujati to delovanje.

Delo — življenje:

Prednosti in slabosti pri povezovanju inovacijske dejavnosti in dela strokovnih služb razvoja v Alpini?

Janez ŠPIK:

Mi v razvoju se zavedamo, da moramo sprejemati tudi predloge drugih. Potem poskušamo ideje uresničevati v praksi. Pri tem pa prihaja do raznih stranskih problemov.

Če je izboljšava sama v redu, še ne pomeni, da bomo z njo avtomatično dosegli večji učinek. Treba je prilagoditi in spremeniti delovni proces, upoštevati material in orodje, včasih tudi naučiti ljudi delati na nov način.

Pri tem imajo svojo vlogo tudi mojstri.

Kar zadeva možnosti za vključevanje v inovacijsko dejavnost, je seveda res, da imamo delavci razvoja več možnosti, toda tudi drugi se lahko vključijo.

Zagotovo pa vem, da se ta prizadevanja premalo cenijo, posebno še zato, ker je tako delo povezano s precejšnjim rizikom. Sicer pa že samo delo v razvoju terja neprestano prilagajanje in povezovanje z drugimi službami, da za proizvodnjo res lahko pripravimo vse kot je treba. Posebno se je treba zavzeti tedaj,

če naletimo na nek problem in poiskati je treba rešitev. Mogoče še misel v zvezi s širjenjem inovacijske dejavnosti; ta bi se razširila, če bi razpisovali rešitve nekih problemov.

Cveto GRUDEN:

Inovacije imajo velik pomen v tehnološkem procesu. Tehnologija je živa stvar in jo moramo neprestano izboljševati in razvijati, drugače postaneš neekonomičen in nekonkurenčen. Na zadnjem sejmu strojne opreme v Pirmasensu smo videli, da so čevljarke tovarne napravile ogromen korak naprej. Vsi težijo k avtomatizaciji postopkov, uvajanju računalniškega krmljenja strojev, nekateri so prikazali tudi robotizacijo ter s tem zmanjšanje delovne sile, izboljšanje tehnoloških procesov in dosegli prihranke materiala. Mislim, da je prav zato še toliko bolj pomembna inovacijska de-

javnost. Če ne bomo razvijali delovnih procesov, bomo zaostali še bolj. Pri taki množični proizvodnji je vsaka minuta dragocena. Velika racionalizacija je že tudi izboljšava delovnega mesta, pogojev dela, kar neposredno vpliva na počutje delavca, na storilnost in proizvodnjo.

Neposredni delavci za strojem ali pa vodilni bi morali opozarjati na probleme in težave, ki jih imajo.

Delo — življenje:

Govori se le o inovacijah v proizvodnji. Ali je bil kak predlog na drugih področjih?

Adolf KRIŽNAR:

V času mojega mandata v komisiji za inovacije takšnega predloga ni bilo. Prepričan pa sem, da je tudi pri poslovnih procesih prihajalo do izboljšav, vendar jih niso prijavljali.

Delo — življenje:

Kot mlad tehnik gotovo razmišljate o delovnih postopkih. Kaj menite o možnostih vključevanja izboljšav?

Cveto GRUDEN:

Možnosti za vključevanje v inovacijsko dejavnost so. Največ bi jih bilo, če bi se problem pokazal. Na svojem področju vidim problem, lahko si pa tudi »slep«, da problemov ne vidiš več. Mislim, da bi se morali stalno izpopolnjevati in seznanjati z novostmi, obiskovati sejme, saj tam vidiš ideje. Tehnologi dolgo časa nismo hodili po sejmih strojne opreme ali na oglede drugih tovarn. Tam bi sigurno videli kakšno novost.

Kar zadeva inovacije in izdelavo prototipov se moramo zavdati, da je to tudi določeno tveganje.

ZAKLJUČEK:

Prvo kar moramo ugotoviti je, da so za nas inovacije ekonomska nujnost in ne konjiček nekaterih ali dejavnost, ki se je lotevamo, ker pač o tem toliko pišejo časopisi...

Iz tega sledi, da mora tako razumljeno delovanje najti ustrezno mesto v organizaciji dela v tovarni, z ustreznimi spodbudami, vključno z nagrajevanjem ustvarjalnega dela, kot sestavnega dela osebnih dohodkov delavcev.

Inovacijsko delovanje bo toliko učinkovitejše, kolikor širše bo. Hkrati pa moramo od splošne klime po iskanju novega prihajati na natečaje za reševanje nalog, oblikovanje skupin za izvedbo določenih širših strateških nalog za izboljšanje dela ali zmanjšanje stroškov dela in poslovanja. Doseči bo treba tesno sodelovanje: razvojne službe — vodje programov — organizator inovacijske dejavnosti — inovatorji — sodelavci v uresničevanju novega. Tudi v kadrovske politiki bi moralo inovacijsko delovanje imeti pomembno vlogo.

Dohodek, ustvarjen z inovacijami, bo treba prikazovati posebej in ga nameniti prav za to delovanje. Dobro bo treba skleniti celotno verigo: propaganda — spodbude — predlogi — obravnava — prototipi — poskusna proizvodnja — redna proizvodnja — spremljanje uspehov — nagrajevanje — pravna zaščita.

Pravilnik bo treba čimprej prilagoditi tem načelom.

Ne zato, ker piše v časopisih — to je nujno za nas

Z njimi je rasla Alpina

Filip Možina sodi prav gotovo v tisto generacijo žirovskega proletariata, ki je že od mladosti krepko občutil, kaj pomeni delo in zaslužek.

Takole se Lipe spominja teh časov:

»Ko sem dopolnil enajst let, sem šel služiti in ostal do petnajstega leta... Tedaj pa sem odšel v Idrijo in se izučil za čevljarja. Vrnil sem se v Žiri in delal pri več mojstrih, kakor je nanese delo. Če ga ni bilo dovolj, smo bili hitro odpuščeni. Skozi življenje smo se prebijali, kakor smo vedeli in znali; nekateri smo se lotili del pri regulaciji Sore. Tako je bilo pred vojno...

Med vojno sem se na Jesenicah vključil v Prešernovo brigado, kasneje pa sem odšel v Kosovelovo, kjer sem bil najdlje, dokler nisem odšel v čevljarstvo na Lovkah in Trebenčah.

Že takoj po vojni sem se zaposlil v tedaj ustanovljeni zadrugi Čevljarna Žiri.

Dobro se spominjam tistih časov. Delali smo z veseljem in tisti, ki smo bili vajeni pomanjkanja, smo bili kar zadovoljni s črnim kofetom in koščkom kruha. Bilo je tudi veliko prostovoljnih delovnih akcij za odstranjevanje ruševin iz vojne, gradnjo tovarne, zadržnega doma, šole. Udeleževal sem se vseh akcij.

Leta 1948 poleti je bila zgrajena nova tovarna. Kaj ste delali potem?

»Po vojni sem v začetku opravljal različna dela. Kasneje pa sem delal na cvikarji za izdelavo različne obutve, vse tja do leta 1961, ko sem se upokojil.«

Lipe si je po vojni z velikim odrekamem vse družine zgradil hišico, z vsega 100.000 din posojila. »Več si nisem upal vzeti, ker sem se bal dolgov, saj smo poznali primere izpred vojne, ko so dolžnike »prodali na bobnu«. No, izkazalo se je, da je bil pri nas pameten tisti, ki se je zadolžil, kolikor je bilo le mogoče...«

Ob svoji osemdesetletnici sedaj Lipe živi mirno življenje upokojenca. Pred leti je rad vrgel kakšno partijo balinanja, potem pa je prišla bolezen, ki ga pesti iz leta v leto bolj.

Toda tu in tam, kljub težavam plane na dan značilen iskri humor — in vzemo kakšno zanimivost iz preteklosti.

Nejko Podobnik

Obstoj fužin in rudarstvo v gornji Poljanski dolini

Ivan Reven

Slovenska peč je bila že bolj izpopolnjena in tu se je že izoblikoval poklic rudarja in topilničarja, medtem ko so se s podobnim delom prej ukvarjali sami kmetje.

Tudi izplen je bil boljši. Pri pečeh se je več topilničarjev združilo, da so bili kos večji proizvodnji in delitvi dela. S prihodom italijanskih mojstrov se na Slovenskem že uveljavlja izboljšani način taljenja železove rude. Po znanem italijanskem mestu Brescia imenujemo te peči breščanske peči, ker so od tam tudi največ prihajali mojstri topilničarji.

Geološka rudna zanimivost škofjeloškega pogorja, zgornjega dela Poljanske doline in okolice — do Idrije

Predalpsko hribovje, med katero sodi tudi Škofjeloško hribovje, skriva v svojih nedrih prenekatero rudnine. Kroparsko, selško, poljansko, žirovsko, idrijsko in cerkljansko območje skriva mnogo dragocenih in uporabnih rudnin. Tu so železo, baker s svojimi sopolniki, antimon, uran in živo srebro. Če trdim, da so železovo rudo še do pred dvesto leti izkoriščali od Je-

lovce do idrijskega preloma do Hotedrščice in Ljubljanske kotline, ne bo s tem nič zlaganega. Seveda so rudo izpirali in pripravljali v vodah in rekah, kjer so bile tudi topilnice in fužine za prekovanje vlitega železa v uporabne polizdelke. Pod masivom Stare Oselice so še do nedavna iskali in kopali bakreno rudo. Še danes so sledovi rovov pod Plečem, na Planini nad Cerknim so prenehali šele pred nekaj leti. Opuščen rov je tudi na Sovodnju in »pri Paklcu« v Hobovšah. Skoraj do prve svetovne vojne pa je Avstrija celo topila bakreno rudo »pri Topličarju« v Kopačnici. Pesek te jalovine smo še pred dvajsetimi leti vozili v Žiri za posipanje cest. Uranovo nahajališče pa se razsteza vse do Rovt preko Žirovskega vrha in preko sv. Valentina vse do Selc. Da pa je živo srebro od Idrije vse do Žirov, ni treba posebej omenjati. Z odkritjem bogatejših ležišč železove rude v Bosni (Vareš, Ljubija) in bogatih ležišč bakrene rude v Boru n Majdanpeku so naše rude železa in bakra postale ekonomsko nezanimive za izkoriščanje, kar se imamo zahvaliti sodobnemu transportu, kot so cestni promet, železnice in ladje.

V starih zapisih in ustnem izročilu omenjajo pridobivanje železa v Volčah pri Poljanah, v Brebovnici in Lučnah, v dolini Volake pri Hotavljah, v Hobovšah, kjer je ob sotočju Hobovščice in Sore stala fužina, ki se je oskrbovala z rudo iz Nove Oselice, pod Vrsnikom pri Vrbanu v Osojnici, v Brekovcah, Pikalcah in Idriji. Mogoče so rudo topili še drugje, saj je zapisano, da so rudo kopali na Vehršah, pod Zavrtačem, Gorah, Vrsniku, Ledinah, Gradišču, Sivki, Novi Oselici in še kje drugje, kar ni omenjeno v nobenem zapisu.

Franc Kos je zapisal v svoji kroniki: »Doneski k zgodovini Škofje Loke in njenega okraja« Ljubljana 1894 (Nar. univ. knjižnica): Fužine so se razvijale v treh stopnjah in to od leta 1300 do 1450. leta

- talilna peč z masami
- kladiva za prekovanje
- strnitne talilne peči in kladiva v fužinah.

Nizke peči iz kamna niso bile stalno na istem mestu, v plitvih jamah — talnicah, v katerih so talili. Kurili so z drvni in podpihovali z mehovi. Jašek — sapnik je meril ped premera. V takih pečeh so pridobivali iz rude tako imenovane »volke«, ki so tehtali 15 kg. Take volke so fužinarji tudi dajali gosposki namesto davka.

Fužine so italijanskega izvora. Vse naše fužine so bile vezane na italijanska in levantinska tržišča, zato so imeli tudi žblji italijanska imena (male in velike narbe — tečajji za vrata). Male narbe so stale 65 krajcarjev.

Franc Kos: »Doneski k zgodovini Škofje Loke in njenega okraja« (Ljubljana 1894, Narodna univerzitetna knjižnica)

V Brekovcah je imel Jakob Heinricher hišo in fužino (hammer), žago, katero je kupil od Ivana Cimpermana, kovačnico in tri kajže. Eno kajžo je kupil

Dopisujte v

Ženski pevski zbor DPD Svobode Žiri dostojno proslavil svojo petletnico

»Z neutrudnim in pridnim delom je zboru uspelo, da se je povzpel na solidno raven in je do danes nastopil na številnih revijah v občini in izven nje«.

To piše v spremnem besedilu programa koncerta, in ta ocena prav gotovo drži.

Svojo vsestranost ženske pod vodstvom pevovodje Slobodana Poljanška gojijo že vseh teh pet let, kar so dokazale tudi na slavnostnem koncertu 1. junija, ko so peele pesmi renesanse, slovenske umetne pesmi, priredbe narodnih pesmi in pesmi narodnoosvobodilne borbe. Štiriinštridesetčlanski zbor je zapel deset pesmi in navdušil poslušalce, ki so, žal, le delno napolnili dvorano DPD Svobode.

Lepo se je vključil Moški pevski zbor Alpine, ki je počastil obletnico svojih kolegic s štirimi pesmimi.

Ob koncu pa se je izkazal še Mešani pevski zbor Anton Jobst, ki ga že od oktobra 1983 sestavljata oba zbora.

Še šopki drugih zborov in organizacij, priznanja pevkam in najboljše želje za naprej — in za nami je bil spet prijeten kulturni dogodek, ki sta ga vodila napovedovalca Martina Mlakar in Vladimir Novak.

Nejko Podobnik

Do konca aprila je v Žireh tekla javna razprava o predlogu razvojnega programa in finančnega načrta krajevnih skupnosti za leto 1985. V okviru javne razprave so bili po vaseh in naseljih organizirani tudi zbori krajanov, ki so bili zlasti v središču kraja slabo obiskani.

Sicer je bilo pripomb na predlog kar precej, vendar so se na skupnem zboru krajanov 2. junija dogovorili, da naj bi bile te pripombe, ki se nanašajo zlasti na vzdrževanje cest in drugih komunalnih naprav v kraju, smernice za prihodnji plan.

od Pivka, drugo od Klementa Cererja, tretjo je naredil sam. (Zapisano v letu 1560).

Povzetek iz knjige Slovenska peč, avtorjev Baš-Rekar, ki je bila izdana 1954. leta (Tehnična biblioteka)

— Kanal z globokim sapnikom se je končal pred skledo talilne peči, od koder je krenil naravnost proti zahodni strani — odprtini v skledi talilne peči. Pred zidom v smeri talilne peči pa je stala navpično na jašek kremenasta plošča 0,80 x 0,42 m (XIV. stol).

— Plavž je obstajal iz:

a) talilne peči,
b) sapnika in globeli za odtok vode iz talilne peči, ki je imela streho pokrito s škriči (sapnik)

— »Volki«, ki so jih pridobili v takih pečeh so prvotno tehtali od 30 do 40 kg, kasneje pa od 100 do 150 kg.

— Koroške vetrne peči so imele sapnike napeljane v dno talilne peči, kamor so dovajali zrak z mehovi.

— Po Agricolini metodi iz XVI. stoletja mora plavž imeti v dnu jašek zaradi odtokanja vlage. Jašek je bil globok 70 cm, 93 cm je bil dolg, 55 cm širok.

— Kmečke peči so stale ob vodi, zaradi praženja slabo produktivne rude. To so bile predhodnice slovenskih peči. Razlika je bila v tem, da je slovenska peč imela večje sapnike. Prve kmečke peči so imeli v nekaterih delih Avstrije. V kmečko peč so morali dovesti 300 m³ zraka in skuriti 60 kg oglja, da so dali volka težkega 30 kg.

Dunajski profesor Alfons Müllner piše v svoji študiji železarstvo na Kranjskem (Dunaj 1906):

Vigenjci — fužine v gospodstvu Loka:

Pri tem omenja, da so poleg najstarejšega železarskega obrata v Železnikih obstajali še manjši obrati — vigenjci v Hobovšah, Brekovicah, Brebovnici, Kerschbach (verjetno Češnjica), Pffafenbach (Farji potok), Weisenbach (Beli potok) in Hotalje.

Zanesljivo je, da so se ti rudarski obrati razvili iz starih kmečkih talilnih peči, enako kot rudarski obrati Veldes, Weisenfles in Radmandsdorf. Sledove teh obratov najdemo tudi v teh gorah. Tako sem našel žlindro na Sivki (971 m), poleg Gradišča (999 m), pri Ledinah (800 m) kot dokaz prastarih obratov. Ko so se naučili graditi večje peči, se je več manjših topilničarjev združilo v večji obrat, v katerem so se lastniki vrstili po določenem vrstnem redu.

Obstajali so ciklusi po 8 tednov, kot smo že spoznali v Asslingu, Kropi, Steinbüchlu, Že-

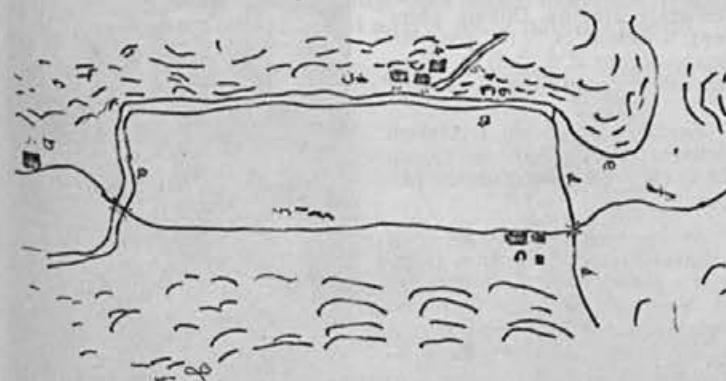
leznikih in Idriji. Kot primer takega združevanja predstavlja tudi fužina pri Žireh v Hobovšah.

V ozkem trikotniku, kjer se Hobovščica izliva v reko Soro, je med dvema vodnima tokovima stal nekdanji kovaški obrat, o katerem današnji prebivalci ne vedo nič, čeprav se še danes ta naselbina imenuje Fužine.

Od potoka Hobovščica se odlepi struga, ki oskrbuje mlin, prej se je s to vodo polnil ribnik imenovan »bajere« 30 m dolg in širok. Med ribnikom in konico zemlje je še danes v tleh polno črne težke železove žlindre.

Rudo so dovažali iz Nove Oselice, kjer je bilo nahajališče. Najstarejša zapisana poročila o vigenjcih vsebuje urbar Loškega gospostva iz leta 1560. Vigenjci so imeli dovoljenje od loške gospode, ki jih je oskrbovala z rudo in lesom, zato so jim morali plačevati obresti. V dajatvah so omenjeni Hans Lingič, Jakob Zorn, Pavel Jančič, Jakob Heinricher, Lorenz Comperman in Wastel Karner. V nekem pismu 22. oktobra 1568 se omenja lastnik fužine v Hobovšah Hanz Flack. Na podboju vrat fužine Hanza Flocka je bila zapisana letnica 1569, ista letnica je bila tudi na podboju vrat lastnikov druge fužine Hanza Trentina iz Canobola in Eneasa Geltingerja iz Idrije.

V zadnjem znanem zapisu od 24. septembra 1616 piše, da je Hadawolsh (Hobovše) železarski obrat v lasti Valentina Rumbala. (Se nadaljuje)

Slika nam kaže razporeditev naselja v Brekovicah vzdolž desnega brega reke Sore. V to se pri »e« steka potok Črna »d«, pri »c« je posestvo Puc, pri »1« je stala peč, pri »2, 3 in 4« pa poslopja železarne. »5« je kolovoz iz gozda, »6« pa so ruševine žage. Pri »b« je posestvo Matevža Novaka, po domače Jurjavčič, »f« je cesta iz Žirov in »g« je točka risanja. (A. Müllner, NUK, Ljubljana)

Kronometer Alpine — prijetno presenečenje

Kar 230 tekmovalcev. Zbrana vsa elita rekreativcev zahodne Slovenije. Odlična organizacija. Zvone Zanoškar navdušen. Praktične nagrade vabijo.

Precejšnje število gledalcev je tokrat spremljalo presenetljivo množično tekmovanje — kronometer Alpine, na katerem je nastopilo kar 230 kolesarjev iz klubov: Astra, Rog, Rog-Franek, Sava, Vrhnika, Adria Trst, Janez Peterneš, Jakob Štucin, Logatec, JUB Dol, Brezovica, Soča Kobarid, Integral in seveda še veliko kolesarjev iz žirov in okolice.

Tekmovanje je odlično organizirala kolesarska sekcija smučarskega kluba Alpina pod pokroviteljstvom Alpine.

V ekipni konkurenci so se izkazali tudi domači kolesarji: Andraž Kopač, Rok Kopač, Helena Dolenc. Vzdušje pravega kolesarskega tekmovanja, borbenost, doslednost organizatorjev, takojšnji rezultati, lepe nagrade, to je ocena tega lepega tekmovanja na 10 km dolgi progi Žiri — Račeva — Žiri.

Se rezultati:

Med pionirji do 13. leta je zmagal Blaž Bole (Astra Lj.) z rezultatom 15.57,54, drugi je bil Darko Pintarič, Rog (16.06,08), tretji pa Andrej Krvina, Vrhnika (16.36,50).

Pionirji od 14—15 let: 1. Boris Pavšin (14.27,09), drugi je bil Dejan Bokavšek (14.57,31), tretji pa Janez Čerin (14.59,50), vsi Rog Ljubljana.

Ženske do 25 let: 1. Alenka Kajdiž, Jakob Štucin (15.39,60),

2. Milena Klemenc, Soča Kobarid (16.02,81), 3. Helena Dolenc, Alpina (16.26,23).

Članice nad 25 let: 1. Vida Uršič, JUB Dol (15.34,47), 2. Marjana Kokalj, Rog — Franek (17.29,20), 3. Ivica Kosmač, Alpina (18.04,60).

Veterani nad 55 let: 1. Ivan Jošt, Kokrica (16.32,36), 2. Edi Bertoneš, Sava Kranj (18.27,09), 3. Metod Erznovnik, Alpina (19.05,60).

Veterani od 50 do 55 let: 1. Vinko Šink, Jakob Štucin (15.53,70), 2. Tone Fornuzzi-Tof, Rog — Franek (15.56,16), 3. Miro Dvoršak, Rog-Franek (15.57,15).

Veterani od 45 do 50 let: 1. Franc Plestenjak, Jakob Štucin (14.24,94), 2. Tone Mulej, Janez Peterneš (15.49,49), 3. Pavle Čadež, Gorenja vas (16.18,33).

Veterani od 40 do 45 let: 1. Jože Hafner, Adria Trst (13.54,73), 2. Milan Frelih, Jakob Štucin (14.10,47), 3. Branko Dežman, Soča Kobarid (14.31,43).

Veterani od 35 do 40 let: 1. Lojze Oblak, Alpina (14.05,23), 2. Martin Lenarčič, Adria Trst (14.34,02), 3. Stane Jeraj, Integral (14.34,81).

Rekreativci do 35 let: 1. Janez Zakotnik, Adria Trst (13.52,10), 2. Franci Pečelin, Alpina (14.05,01), 3. Jože Dovžan, Rog-Franek (14.11,12).

N. P.

Naši kolesarji bodo 15. junija odšli na 1.000 km dolgo pot iz olimpijskega Sarajeva v Žiri. Na poti bodo obiskali naše prodajalne v Sarajevu, Mostarju, Splitu, Šibeniku, Zadru, Karlovcu, Metliki in Novem mestu. Želimo jim srečno pot.

Številni kolesarji

V počastitev Dneva mladosti je bilo konec prejšnjega meseca v Žireh letošnje sindikalno kolesarsko prvenstvo; v devetih kategorijah je nastopilo preko osemdeset tekmovalcev.

Ob dobri organizaciji kolesarske sekcije Smučarskega kluba Alpina lahko rečemo, da je prvenstvo uspelo. Na 10 km dolgi progi od Zadržnega doma do Račeve in nazaj so se pomerili kolesarji, od pionirjev do veterana.

Rezultati:

Med pionirji do trinajstega leta je zmagal Andraž Kopač, s časom 17.05,37, drugi je bil Uroš Grošelj (18.01,68), tretji pa Boštjan Velkavrh (18.02,21).

Med pionirji od 14. do 15. leta je bil najboljši Rok Kopač, s časom 16.36,46, drugi je bil Matjaž Novak (16.38,29), tretji pa Primož Pišljar (16.59,71).

Med članicami do 25 let je zmagala Helena Dolenc (Alpina), s časom 17.19,11, pred Romano Vehar (OŠ Žiri) in Mirjana Strel (Predilnica).

Ženske nad 25 let: 1. Marica Albreht (OŠ Žiri), s časom 18.43,42, pred Ivico Kosmač (Alpina).

Med veterani nad 55 let se je izkazal Metod Erznovnik (Alpina), s časom 19.43,19, v kategoriji veteranov od 50 do 55 let pa Adolf Križnar (Alpina), s časom 16.16,79, čas, s katerim bi bil med vsemi celo 16.

Veterani 40 do 45 let: Lojze Žakelj (Alpina, s časom 18.32,19, Vinko Albreht (Kladivar) pa je bil drugi.

Veterani 35 do 40 let: 1. Lojze Oblak (Alpina), je bil s časom 14.23,17 najboljši tudi med vsemi nastopajočimi.

Vrhunec tekmovanja je predstavljala številna kategorija rekreativcev do 35 leta. Zmagal je Franci Pečelin (Alpina), s časom 14.39,13 pred Igorjem Albrehtom (Kladivar).

Helena Dolenc niza uspeh za uspehom: na sindikalnem prvenstvu Žirov je zmagala, na kronometru Alpine je bila v močni konkurenci tretja

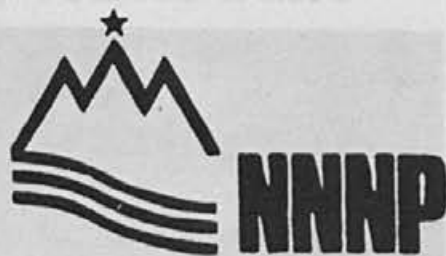

Delovno tekmovanje voznikov, avtomehanikov in avtoelektrikarjev Gorenjske

V počastitev Dneva mladosti in 40-letnice osvoboditve je bilo 25. maja v Žireh gorenjsko delovno tekmovanje šoferjev, avtomehanikov in avtoelektrikarjev, ki je zelo lepo uspelo.

Naša šoferja Edi Padovac in Milan Pipan sta na tekmovanju dosegla tretji mesti. Na fotografiji Edi Padovac

Obrambni dan v krajevni skupnosti

Na letošnji vaji NNNP so svojo usposobljenost preverjali predvsem pripadniki civilne zaščite in narodne zaščite

Obrambni dan v krajevni skupnosti Žiri sredi maja, je bil tokrat predvsem preizkus enot civilne zaščite in narodne zaščite po vaseh in delovnih organizacijah. Ponekod je bilo čutiti poleg precejšnjega znanja tudi dokajšnjo zavest o potrebnosti tovrstnih akcij, drugje spet pa je bilo čutiti skrajno neodgovornost. Kot kaže, je še vedno velik problem podvajanje zadolžitev, kar ključni ljudje niso uspeli uskladiti. Radio Žiri je skušal pomagati, da bi akcija tekla bolj usklajeno.

V vajo se je vključila tudi ekipa Radia Žiri, ki je delovala na rezervni lokaciji

Trebijska cesta »vpije« po popravilu

Novice

— Švicarsko smučarsko tržišče:

Zaradi obilice snega v januarju 1985 je bila prodaja smuči zelo velika, je pa mo-

žno, da se bodo prerazporedili deleži posameznih proizvajalcev.

Vodilno vlogo ima ROSSIGNOL, sledijo HEAD in VOELKL. Potem sledijo kot renomirane firme OLIN, K-2, KAESTLE, BLIZZARD, ATOMIC, DYNAMIC in DYNASTAR.

FISCHER in ELAN ...

Darovali so:

Danica Gašperin, Selo;
6.000 din ob smrti moža
Franca

Čestitke ob peti obletnici
uspešnega delovanja

Uspešen nastop pevk ob peti obletnici dela

78 žirovski občasnik

Izšla je nova številka Žirovskega občasnika. Resda smo jo dolgo čakali, je pa zato dvojna. Pa tudi zanimiva je, saj prinaša mnoge prispevke iz preteklosti in sedanjosti.

NE POZABIMO

Stara cerkev v Žireh

Na fotografiji je ostanek stare župne cerkve, in sicer le prezbiterij (to je tisti del cerkve, kjer stoji glavni oltar). Ostali večji del cerkve pa je žal porušen.

Iz Žirovskega občasnika št. 4 iz leta 1982 povzemamo informacijo o tem objektu umetnostnega zgodovinarja dr. Franceta Skeleta (1886–1972). Cerkev po njegovi oceni datira iz druge polovice XVI. stoletja, leta 1913 pa je zasledil na strehi, ki je bila prenovljena leta 1860, pod KOROM na kamnitem stebri pa letnico 1814. Cerkev je imela štiri oltarje, prižnico in orgle. Bila je večkrat dozidana in prenovljena. Porušeni del je imel tri ladje, glavno po sredi in dve stranski, zvonik pa je stal na koncu cerkve v smeri proti Žirku.

Po zgraditvi nove cerkve, stare niso porušili, ker se je za njeno ohranitev zavzela C. KR centralna komisija za varstvo spomenikov.

Kot zanimivost naj povem, da je leta 1913 dr. France Stele cerkev tudi fotografiral zunaj in znotraj. Fotografije pa so bile objavljene 1914. v časopisu Ljubitelj krščanske umetnosti — I. letnik 1. zvezek, v Žirovskem občasniku pa v številki 4. 1982.

Naj navedem še misel Petra Nagliča iz Žirov, katero je v svojem članku v ŽO 5/6 zapisal: »S porušenjem te stavbe so uničili delo in lepoto mnogih rok ter odvzeli vasi njen arhitektonski videz in pravo podobo Žirov iz preteklih časov.«

Tekst in foto: Marjan Pišljar

Dopisujte

»DELO — ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovrstne obutve Žiri, Strojarska ul. 2, n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Proizvodnjo, TOZD Prodajo in Delovno skupnost skupnih služb. — Ureja ga uredniški odbor: Marija Albreht, Tatjana Dolenc, Milena Lukančič, Tatjana Mohorič, Helena Kavčič, Marjan Pišljar, Anuška Kavčič — tehnični urednik, Nejko Podobnik — glavni in odgovorni urednik. — Izhaja mesečno, naklada 2200 izvodov. Fotografije: Brigita Zemljarič. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj